

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru
AVUKAT

Milâti : GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ankara hukuk mektebi profesörlerinden

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mahkemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fakültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fakültesi Müderrislerinden

M. Aşıl mester. Paris Hukuk Fakültesi Müderrislerinden

M. Şevgran. Paris Hukuk Fakültesi fahri Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmuası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: 43009

Bir nüshanin bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

1932

Bankalar Matbaası — HAIM, ROZIO ve Şki

20, Çınar Sokak Galata

İçtihadatı Mahakim

JURISPRUDENCE

TEMYİZ MAHKEMESİ

4üncü Hukuk Dairesi

Esas : 1068

Karar : 1478

HÜLÂSA:

1 — Feragat sebebile sakit olan bir hakka dair yemin teklif olunması.

2 Faiz talebi hakkında bir karar verilme-yerek meskut bırakılması, mucibi nakizdir.

Şilâyher Geza Ef. vekili Celal Derviş B.

Belkis H. ve Nazım B.

Müvekkili eski Ereğli Çiftliği mutasarrıfı olan müddeaaaleyha Belkis Hanımdan kiralamış ve mukavelename tarihinden takriben bir sene sonra müvekkilile mumaileyha Belkis H. uyuşarak akit feskedilmiş ve işbu feshi akde mukabil Belkis H. (2000) lira vermeği taahhüt etmiş olduğundan mezkûr taahhütle mumaileyha ile vekili umumişi bulunan diğer müddeaaaleyh zevci Nazım Beyin ilzamını istemiştir.

Davanın müstenidi olduğu ve müddealeyha Belkis H. yedinde bulunduğu müddei vekili tarafından beyan edilen mektubu mumaileyha Belkis H. inkâr eylemiş ve diğer müddeaaaleyhin imzasını havi mektupta ise münfesihi akit serailinin neden ibaret olduğu yazılmamış olduğundan davayı ispat eder mahiyette görülmemiş ve başkaca bir beyyinci tahririye mevcut olmadığından müddei talibi tahlif olmuş ve müddeaaaleyha Belkis H. bu bapta teklif olunan yemini kabul ve eda eylemiş ve diğer müddeaaaleyh Nazım B. ise müddei tarafından hakkındaki feragat edilmiş olduğundan kendisine yemin tevecc-

cüh edemeyeceğini bilbeyan edayi yeminden imtina eylemiş ve her ne kadar müddei tahkikat esnasında müddeaaaleyh Nazım B. hakkındaki davadan ferağat etmiş isede feragati vakia şifahen vaki olup usulen muvacehei hasında yapılması muktazi bulunduğu halde mumraileyli Nazım Beyin gıyabında vukubulmuş ve müddei tarafından ihbar suretile davaya iltihakı talep edilen Nazım Beyin inkâr müddea etmesi üzerine bu bapta mumaileyh aleyhine ayrıca açılan dava tevhit edilerek anında müddealeyh sıfatile mahkemede bulunması karargir olmuş ve mumaileyhte berveçhi bala edayi yeminden imtina eylemiş olmasına mebni müddeabih (2000) liranın müddealeyhlerden Nazım Beyden tahsiline ve diğer müddeaaaleyha Belkis H. hakkındaki davanın reddine ve masarifi muhakemenin davacı ile Nazım Beye aidiyetine karar verilmiştir.

Temyiz eden : Taraflar temyizi dava etmiş ve Nazım B. vekili Aptullah B. ayrıca murafaa icrasını istemiştir.

Temyiz kararı :

Hadisenin mürafaaya tabi olduğu anlaşılarak bu bapta talep edilmiş ve gün tayin edilerek taraflara davetname gönderilmiştir, muayyen günde tarafeyn vekilleri Aptullah ve Mazhar Rıza Beyler vurut etmekle aleni murafaaya bil'iptidar hazır bulunan taraflar vekillerinin izahatı şifahiyele dinlenildikten ve temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra kararın ittihazi zımında tayin olunan günde dosyadaki bütün kaatlar okunup esasa girildi:

İbraz olunan mektupta mahki diğer mektup ibraz edilmemiş ve mündericati itibarile mübrez mektup müddeabihin vukuuna delalet eder mahiyette bulunmamış olmasına ve Nazım Beyin malikümiyeti müddealeyhanın mahkûmiyetini istilzam etmeyeceğine ve

müddeinin müddeaaaleyha hakkındaki davası ret edilmemiş ve bu suretle müddeaaaleyhten birine karşı haksız çıkmış olmasına mebni mektup mukaddimei beyyine at edilmediğine ve müddealeyhanın dahi mahkûmiyeti icap edeceğine ve masarifi muhakemeye ait itirazlar varit olmadığından reddile Belkıs H. hakkındaki hükmün (Tasdıkına) Nazım B. aleyhinde hükme gelince: müddei Belkıs Hanımın itirazı üzerine mukaddema Nazım B. aleyhinde ikame eylediği davadan feragat etmiş ve ahiren ikame olunan dava ile mütেকaddem dava aynı mahiyette olduğu olluptaki dosyanın celp ve tetkikinden anlaşılmış ve hukuk usulü muhakemeleri kanununun 93. üncü maddesinin tazammün ettiği hükümü diğer taraf lehine mevzu olmağla beraber mumaileyh verdiği istidada feragati vakiyi kabul ettiğini ifade eyelemiş iken evvelki dava iltihaka dair olduğundan ve maddei mezkûreden bahsile salifüzzikir feragat sebeble sakıt olan bir hak hakkında yemin teklif olunması ve faiz talebi hakkında bir karar verilmeyüp meskût bırakılması muhalifi kanun ve tarafların temyiz layihalarında bu noktalara temas eden itirazlar varit olduğundan bu sebeplerle mumaileyh Nazım B. hakkındaki hükmün (Nahzına) ve aşağıda yazılı temyiz masrafından tasdik kısmının mumeyizlerden davadan ve makız kısmının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 11 Temmuz 1932 tarihinde ittifakla karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

4-üncü Hukuk Dairesi

HÜLÂSA

1— Mücerret müddeinin ödeme emrine itiraz etmemesi aktin sihhat ve luzumunu icap ettirmez.

2— Müddeinin kanunu medeninin neşrinde 15 yaşını ikmal edüp iktisabi ehliyet ettiği iddiasına ve tatbikat kanunu hükümlerine göre 15 yaşını ikmal edüp etmediğinin tahkiki lazım gelir, zuhul edilmesi mucibi nakizdir.

Esas: 1568 Karar: 1469

Ahmet Lûtfi Efendi vekili Hidayet Hadî B.

Saadet H.

23 Ağustos 1327 tarihinde doğan müvekkiline Feyziye lisesinde talebe iken 1929 senesi martının yedinci günû imza ettirilen bir kâada müsteniden göya beşiktaşta kâin evdeki hissesini aldığı (2000) lira mukabilinde müddealeyhaya ipotek etmiş olduğundan bahsile şimdi mumaileyha tarafından müdahale ve mezkûr gayri menkuldeki hissenin satılmasına teşebbüs edilmekte ise de müvekkili böyle bir para almadığı gibi esasen senet tarihinde 18 yaşını ikmal etmemiş olmak itibarile ehliyeti kanuniyeyi haiz bulunmadığından batıl olan mezkûr ipotek akdinin fesh ve iptalini ve gayri menkul üzerinden bu hayalın terkin ve tahihini istemiştir.

Nahızdan sonra yapılan mahakeme sonunda Celp ve tetkiketlen Nüfus kadına nazaran mumaileyh Lûtfi Efendinin 23-8-327 tarihinde doğmuş olması itibarile (18) yaşına varmadan ipotek akdinin yapıldığı anlaşılmış ve halbuki kanunu medeni mucibince rûştün 18 yaşını ikmal ile başlayacağı ve gayri reşidin bu kabil gayri menkul rehnine sulh mahkemesi izminin lühûku lazım geleceği derkâr bulunmuş olmağla müddealeyh vekilinin kanunen şayam kabul olmiyan müda-faasının reddile batıl olan mezkûr ipotek kaydının fesh ve iptaline ve gayri menkul üzerindeki ipotek kaydının terkinine karar verilmiştir.

Temyizeden: Müddeaaaleyh vekilleri Ragıp ve Bahri Beyler tarafından izahatı şifahiyelerinin dinlenilmesi suretile hükmün tem-yizen tetkiki istenilmiştir.

Temyiz Kararı :

Hadisenin mürafaaya tabi olduğu anlaşılarak bu bapdaki talep kabul edilmiş ve gün tayin olunarak taraflara davetiye gönderilmiştir. Muayyen günde mümeyyiz vekili Bahri B. gelmiş ve mümeyyezün aleyh vekili Hâdi Bey tebligata rağmen gelmemiş olmağla mumaileyhin gıyabında murafaa alenyeye iptidarla hazır bulunan mümeyyiz vekilinin şifahi izahatı dinlenildikten ve temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra karar ittihaz ve tefhimi zımında tayin olunan gün de dosyadaki bütün kâatlar okunup esasa girildi. Mücêrret müddeinin ödeme emrine itiraz etmemesi ve babasının muharrer tarihle paranın ödeneceği hakkında telgraf çekmiş buluması akdın sihhat ve lüzumunu icap etmeyeceğinden bu hususlardan ve saireden bahsile dermeyan edilen itirazlar varit değilsede müddeaaaleyh vekili müddeinin kanunu medeninin neşrinde 15 yaşını ikmal edip iktisabı ehliyet ettiğini iddia etmiş ve kanunu medeninin sureti mer'iyet ve şekli tatbiki hakkındaki kanunun beşinci maddesinin fıkrai istisnaiyesinde şu kadarki yeni kanun mer'i olmaya başladığı zaman eski kanuna göre medeni haklarını istimal salahiyetini haiz olupta yeni kanuna göre mezkûr salahiyete sahip olmamaları lâzımgelenlerin bu salahiyetlerine asla hâlel gelmez diye muharrer bulunmuş olmasına mebni müddei mumaileyhin 1327 senesinin hangi ay ve gününde tevellut ettiğinin ve mezkûr kanunun neşrinden evvel 15 yaşını ikmal edip etmediğinin tetkikile neticesine göre karar verilmek lâzımgelirken bu noktadan bizzül berveçhi muharrer karar verilmesi muhalifi kanun olduğundan hükmün (Nahzına) ve aşağıda yazılı temyiz masrafinin ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 10 Temmu² 1932 tarihinde ittifakla Karar verildi

TEMYİZ MAHKEMESİ

Birinci Hukuk Dairesi

Esas : 1201

Karar : 1366

HÜLÂSA

1.— Mudde aleyhini müddeiye kaydı hayat ile irat olmak üzere mahiye yirmi lira vermesine hükmedilmesine göre müdeyenin başka mutalebede bulunmaması lazım geldiği halde hanede oturmasına ve kişlik mahrukatının de teminine karar verilmesi.

2.— Dava ve hüküm tarihine kadar geçen zaman için nafaka bedeli usulen istenmediği halde mahkemece hukum itası: mucibi nakizdir.

Fatma Suzdi H.

Rahine H.

İstanbulda Kabataşda merdiven sokağında 15 No.lu hanede mukime Fatma-Suzdi hanımın uhdei tasarrufunda bulunan bir bap hanesini olünceye kadar kendisine bakup beslemek ve mahiye yirmi lira vermek ve mezkûr hanede oturmak şartile hacı beşirağa sokağında Beyoğlu Hilali ahmer reisi Şükrü B. zevcesi Rahine Hanima ferag etmiş isede mumaileyh şarta riayet etmemekte olduğundan akdin feshi hakkında ikame eylediği davadan dolayı icra kılınan muhakeme neticesinde müddealeyhanım şarta riayet etmediği şهادetle anlaşılmış isede davacı vekili yirmi lira üzerinden kaydı hayat şartile bir irat tesisine razı olduğunu beyan etmesine mebni borçlar kanununun 515 inci maddesindeki sarahata tevfikân mukavelenin feshi yerine

kâin olmak üzere müddealehyhin bu günden itibaren davacıya maliye yirmi lira nafaka vermeğe mecbur tutulmasına ve davacının müddeabih hanede hakkı ikameti olmamasına ve nevi mahrukatının müddealeyh tarafından temin edilmesine ve saireye dair İstanbul As. M. 4 üncü H. dairesinden sadır olan 27/1/932 T. ve 30-590 No. lu ilâmin temyizden tetkiki müedeti içinde müddeaaaleyha Rahime H. tarafından ba arzıhal talep olunmakla tetkik ve icabı muzakere olundu.

(Karar)

Ölünceye kadar beslemek şartile akt olunan mukaveleye müddealeyhanın niyet etmediği sabit olması hasebile mahkeme akdi feshedeceği yerde borçlar kanununun 517 inci maddesine tevfikân ve müddeiyenin talebine binaen kayadı hayat ile irat olmak üzere müddealeyh tarafından müddeiyeye beher ay yirmi lira verilmesini tensip ve hükmetmiş olduğuna nazaran müddeiyenin müddealeyhden beher ay alacağı yirmi liradan maada hiç bir şey mutalebesine hakkı kalmaması lâzımgelirken mahkemece bundan maada müddeiyenin müddeabih hanede hakkı ikameti olmasına ve müddeiyenin senevi mahrukatının da müddeaaaleyh tarafından temin edilmesi hükmedilmesi muhalip kanun olduğu gibi dava ve hüküm tarihine kadar geçen zaman için nafaka bedeli hakkında usulü dairesinden dava ikame edilmemişken mahkemece bu hususuda hüküm verilmesi yol-suz ve muyayiri kanun pulunmuş ve nakız talebi bu sebeplerle varit görülmüş olduğundan H. U. M. k. nun 428 inci maddesine tevfikân hükmü mümeyyezünbilun işbu sebeplerden dolayı (Nakzına) ve evrakın mahalline ia lesine ve Bin atılmış iki kuruş temyiz masra-fının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 3-7-932 tarihine müt-tefikân karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

4üncü Hukuk Dairesi

Esas : 1555

Karar : 1477

HÜLÂSA

1.— Müstecirin mecurden intifai gayra zarar vermemek ve ahkâmî kanuniyeye riayet etmekle meşruttur.

2.— O havâlinin kömür deposu mîntakası olarak kabulü maddei mezkûre ile vazolunan memnuiyet hükmünü ref edemez.

3.— Kanunen memnu bulunan hususatte örf mevzuu bahs olamaz.

4 — Tapu senedinde müddeinin hanenin nisfine mutasarrif olduğu gösterilmesine göre kiranın tamamına hükmolunması.

4.— Raporda muharrer erkame nazaren mikdârî zararın hesabında sehiv bulunması mücibi nakizdir.

Salih B. vekili Hidayet Hâdi B.

Sovyet sosyalist ittihadî hükûmeti ticareti hariciye mümessilliği

Kuru çeşmede Kâin 25-27-33 ve 39 No. lu mahalleri 929 senesindenberi müsteciren işgal eden müddenaleyhin kömür deposu olarak kullanması yüzünden müvekkilinin o civarda kâin 42 No. evi fennen oturulmaz bir hale gelerek kiracısız kalmış olduğu gibi bizzat ikamet eylediği 4 No. lu evde en gizli köşelerine kadar kömür tozlarla dolmuş ve içindeki eşya kıymeti yarıya tenezzül etmiş ve evlerin iç ve dışında mevcut (1500) lilahk yağlı bayalar tamamen yok olmuş ve yine bu sebeple müvekkilinin bütün efradı ailesi tehlikeli hastalıklara maruz kalmış bulunduğundan kömür deposunun mezkûr mahal- den tahliyesini ve zararının izalesini ve 919 senesi bidayetinden dava

tarihine kadar kiracısız kalan 42 No. lu evin bedeli icar mecmuu olan Bin lira ile mobilyanın tenezzül eden kıymetinden dolayı Bin lira ve yağlı haya bedeli (1500) lira ve sıhatlarına arız olan zarara mukabil Bin lira ve her gün kömür tozlarını silmek için sarf olunan (1300) lira ki cem'an (5900) liranın müddeaaaleyhten tahsilini istemiştir.

Mezkûr depodan kalkan tozlarla müddeinin izrar edildiği ehli vukuf raporile tahakkuk etmiş ve müddeaaaleyhin mezkûr mahalli kömür deposu ittihaz etmek üzere daireyi aidesinden mezuniyet almış olması mumaileyhi muddeide karşı mes'uliyeti maliyeden vareste kalamayacağı derkâr bulunmuş olmağla keşfen tebeyyün eden (1390) lira zararın müddeaaaleyhen tahsilile müddeide itasına ve keşif raporu veçhile zararın izalesi zımnında tedabiri mania olarak inşası muktazı (5280) liralık inşaat yapmağa müddeaaaleyhin mecbur tutulmasına ve deponun istimalden men'i hakkındaki talep ile ziyade iddianın reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden : Muddeaaaleyh vekili Ahmet Esat B. tarafından şifahi izahatının dinlenilmesi suretile hükmün temyizen tetkiki istenilmiştir.

Temyiz kararı

Hadisenin mürafaaya tabi olduğu anlaşılarak bu baptaki talep kabul edilmiş ve gün tayin olunarak taraflara davetname gönderilmiştir muayyen günde mümeyyiz vekilleri Ahmet Esat ve İsmail Hakkı ve Hasan Fehmi Beyler gelmiş ve münayyezünaleyh ve vekili tebligata rağmen gelmemiş olmağla mumaileyhin gıyabında mürafaai aleniyeeye iptidatlar hazır bulunan mümeyyiz rekillerinin şifahi izahatı dinlenildikten sonra karar ittihazı zımnında talik olunan günde dosyadaki bütün kaatlar okunup esasa girildi :

Müddei mukaddema zararın izalesini ve ahiren usulü daire-
sinde mahkemeye ita ettiği arzuhalde zararın tazminini talep etmiş
ve her iki dava tevhid edilerek muhakeme icra kılınmış olmasına ve
dava ber veçhi muharrer zararın izalesi ve haksız fi'il sebeбіle du-
çar olduğu zararı ziyarın tahsili talebinde ibaret bulunmasına meb-
ni tevsî ve tevhidî davaya ve vazifeye mütedair dermeyeran edilen
itirazlar varii olmadığı gibi icra kılınan tahkikat neticesinde muh-
telif zamanlarda ve muhtelif sebeplerne mezkûr depodan çıkan kö-
mür tozlarının müddeiye zarar ıras ettiği tebeyyün etmiş ve kanunu
medenin 661 inci maddesile memnu olan bu kabil haller bizatihi
taşkınlık mahiyetinde olup müstecirin mecurdan intifai gayra zarar
etmemek ve akkâmı kanuniyeye riayet etmekle meşrut bulunmuş
olmasına ve o havalinin kömür deposu mintakası olarak kabûl
salifüzzikir madde ile vaz edilen memnuîyet hükümünü ref edeme-
yeceğine ve boyle ahara zarar veren ve kanunen memnu bulunan
hususatta örf mevzuu bahis olamayacağına ve sabit olan mezkûr da-
va üzerine tedabir ittihazile zararın izalesine hüküm kanunen zaruri
bulunmasına mebni bu noktalara temas eden itirazlar dahi varit
değilsede tapu senedinde müddeinin 42 No. lu hanenin nısfına mu-
tasarrıf olduğu gösterilmiş olduğu halde mezkûr hanenin otuz aylık
kirasına tekabül eden (1050) liranın tamamına hüküm olunması veçhi
anlaşılamamış ve raporda muharrer erkama nazaran mıkdarı zara-
rın hesabında da sehiv bulunmuş olduğundan bu sebeplerle hükümün
(Nakzına) ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ileride haksız çıkacak
tarafıdan alınmasına 11 Temmuz 932 tarihinde ekseriyetle karar
verildi.